

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

8. Contra negligentes in recitatione Officij, & Chori Psalmodia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

vos: revertentur enim; & heu quàm citò A revertentur!

Math. 6.
Malac. 1.

Cùm oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio (occupationibus) ora Patrem tuum. Quis in vobis, qui claudat ostia (sensuum) & incendat altare meum gravitè? Nescio, an aliquis: certè pauci.

Exemplum ex
l. de Viris illustribus Ord. Cii.
Videbat demones verba Monachorum psallentium variè describentes.

Vidit Bern. cùm interesset, ut solebat, nocturnis vigiliis, nocte quadam singulos Angelos juxta Monachos stantes, & quod quisque psallebat, in schedulis, more Notariorum, tam diligenter excipientes, ut nec minimam syllabam, quàm negligenter prolata, omitterent. Scribebant verò diverso modo: nam quidam eorum scribebant auro; verba, nimirum eorum, qui ferventissimi erant, & absolutà cordis intentione psallebant: alii argento, eorum scilicet, qui fervore minori, plura tamen devotione canebant: nonnulli atramento, eorum videlicet, qui continuo bonæ voluntatis usu in psalmodia, licet non cum multà attentione psallebant: aliqui etiam aquâ, eorum scilicet, qui somnolentia, & pigritia pressi, vel vanis cogitationibus à se abducti, ore, non corde canebant: quidam denique nihil omnino scribebant, & lamentabilem quorundam cordis duritiam redarguebant, qui oblii professionis suæ, timoris Dei immemores, aut lethali somno pronâ se voluntate immergunt, aut certè vigilantes, clauso ore, vanis, & noxiis cogitationibus, non ex infirmitate, sed ex voluntariâ intentione occupantur.

D. Bonav. c. 10
Vita S. Franc.
S. Franciscus quàm reverenter Horas domini, forsiquè exsolvabat.

His verò persimiles audiant Divum Bonaventuram de S. Francisco ita scribentem: Solitus erat vir sanctus Horas canonicas non minus timorâtè Deo persolvere, quàm devotè: nam licet oculorum, stomachi, splenis, & hepatis ægritudine laboraret, nolebat tamen muro, vel parieti inhærere, dum psalleret, sed Horas semper erectus, & sine caputio, non circûvagis oculis, nec cum aliqua syncope pertolvebat. Si quando esset in itinere constitutus, figebat tunc temporis gressum, hujusmodi consuetudinem reverentem, & lacram ob pluviarum inundantiam non omittens. Graviter etiam se putabat offendere, si quando orationi dedi-

tus, vanis phantasmatibus interius vagaretur. Cum aliquid tale accideret, non parcebat confessioni, quin illud protinus expiaret. Psalmos cum tantâ mentis attentione dicebat, quasi Deum præsentem haberet: & cum nomen Domini in eis occurreret, præ suavitatis dulcedine labia sua lingere videbatur.

B:
Contra negligentes in recitatione
Officii, & Chori psalmodia.

PVNCTVM VIII.

Seraphim clamabant alter ad alterum: Sanctus, Sanctus, &c. Chori ergo distincti, ut ait S. Isid. hinc formam sumpserunt. Sed ubi charitas, ubi puritas, ac reverentia Seraphinorum, cum quibus & nostras voces, ut admitti jubeas, deprecamur? Sed vestræ sunt dignæ admitti, an potius dimitti, & comprimi, ne audiantur.

In populo gravi laudabo te; hoc est, in populo composito, ac moderato in suis moribus, qui de nullâ levitate, aut indecentiâ norari potest, laudabo te.

Unanimes, uno ore, honorificeris Deum. Sûntne unanimes, qui nunquàm conveniunt: nec in horâ, nec in cantu, nec in situ? &c. Habentne hi labium electum, serviuntne Deo humero uno? Ut malè huc, illucque onus distrahant!

Volunt claudere ora se laudantium, & extinguere gloriam templi (qui cursum tectitant, & decorè psallentes improbant.)

Quid clamas ad me? (voce, non corde. Non sic Moyses.)

Ex Conc. Later. Officium recitandum studiosè pariter, & devotè. Ex Trident. reverenter, distinctè, ac devotè.

Quicumque dicebat Sibbolet, pro Schibbolet, jugulabatur. (Timeant syncopepantes.)

Odio habet Deus rapinam (syllabarum) in holocausto (divini Officii.)

Repleatur

Psal. 70. Repleatur os meum laude (non dimidio ore, nec dimidio officio.)
Eccl. 7. Non iteres (hoc est, iterabile facias) verbum in oratione tua.
Psal. 118. Septies in die (distinctis suis horis) laudem dixi tibi. (Etsi Rex tot implicatus negotiis.)
Iob. 38. Vbi eras, cum me laudarent astra matutina, & jubilarent omnes filii Dei? (Adhuc in lecto, vel in ludo.)
Ierem. 7. Ergo spelunca latronum facta est Domus ista, in qua invocatum est nomen meum? **B**
Suarez l. 4. de re spelunca latronum, si ob solum proventum distrahit recitant, D. Chryl. legit: *Horu. c. 26.* Spelunca hyana facta est habitatio mea. Sic *D. Chryl. Sept.* Sept. infra cap. 12. pro, Nunquid spelunca hyana, hereditas mea mihi? Hoc animal, ex Plinio, humanam vocem imitatur: & si quod forte pastoris nomen audierit, nocte vocat: & ex tugurio exeuntem, ad illam vocem, aggreditur, cumque dilaniat. Non secus, inquit Deus, populus hic. Chor^o iste ore me laudat, hymnos, & psalmos personat, sed non habet nisi dilaniandi famem, piæ voces simulat; sed cave, hyenæ sunt, &c.
Eccl. 15. Non est speciosa laus in ore peccatoris.
Cant. 2. Sonec vox tua in auribus meis (non hominum ad hypocrisim, & inane gloriam) vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Cum voce dulci facies decora, simul, & semel.)
Psal. 70. Exultabunt, labia mea, cum cantavero tibi (non hominibus, non proventui.)
Amos 3. Aufer à me tymulum carminum tuorum, & cantica lyra tuo non audiam.
Osee 7. Non clamaverunt ad me, sed ululaverunt in cubilibus suis.
Thren. 3. Levensus corda nostra cum manibus ad Deum in calum (non voces tantum, ut aliqui.) **E**
Cant. 8. Quæ habitus in hortis (virtutum) amici, (id est, Angelis, & Sanctis,) auscultant (te)
Ioan. 4. Veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu, & veritate (nam tales querit.)
1. Cor. 14. Psallam spiritus, psallam, & mente. Bene psallite ei.
Psal. 32. Immola Deo sacrificium laudis. Sacrificium laudis honorificabit me.
Ierem. 49. Reddemus vitulos labiorum nostrorum.
Osee 14.

A Sept. Reddemus fructum laborum nostrorum; attentam nimirum, ac devotam laudem: hunc fructum si reddas, fructus facis.
 Hoc ut Choro assistentes faciant, hortatur David: *Psal. 46.* Psallite, inquit omnibus, sapienter; hoc est, ut ait Bernard. devotionis fervore, qui est lingua animæ; spiritus de gustate dulcedinem in Psalmo, &c.
Bernard. Prævenere Principes, &c. O quam reprehendunt negligenter accedentes Angeli prævenientes! Illi præveniunt tu vix aliquando ad initium accedis: Item quæ modestiâ accedere debes: ubi te jam Angeli expectant, & quomodo accedas intuentur? Idem prævenere.
Psal. 67. Sed pro dolor! & Angeli mali præveniant. Accipite ex Vitis Patrum. *In Vitis Patrum. P. 1. §. 39.* Quodam tempore nocte Dæmon in specie Monachi ad ostium cellulæ Sancti Macarii pulsaverat, dicens: Surge, Abba Macari, & exi ad collectam, ubi Fratres ad vigiliam congregantur. Sed ille, qui gratiâ Dei repletus falli non poterat, intellexit, Diaboli esse fallaciam, & ait: O mendax, & veritatis inimice, quid tibi confortii, quid tibi societatis est cum collectâ, & congregatione Sanctorum? At ille: Latet ergo te, Macari, quod sine nobis nulla collecta agitur, nullaque Congregatio Monachorum? Veni denique, & videbis opera nostra. Dixit autem Macarius: Imperet tibi Dominus. Dæmon imunde. Et conversus ad orationem, petit à Domino, ut sibi ostenderet, si hoc verum esset, quod gloriatus est Dæmon. Abiit ergo ad collectam, ubi à Fratribus vigiliæ celebrabantur: & iterum in oratione Dominum deprecabatur, ut & veritatem verbi hujus ostenderet. Et ecce vidit per totam Ecclesiam quasi parvulos quosdam pueros Æthiopes tetros discurrere huc, atque illuc, & veluti volitando deferrî. Discurrentes autem illi Æthiopes pueri singulis quibusque Fratribus in oratione positis, atque psallentibus illudebant, & si cui oculos duobus digitis compressissent, statim dormiebat; si cui verò in os immississent digitum, ostentare eum faciebant. Ubi verò post Psalmum ad orandum se projecissent Fratres, perterriti

bant iterum singulos, & ante alium quidem jacentem in oratione quasi in mulierum specie ferebantur: ante alium quasi ædificantes, atque portantes aliquid, aut diversa quæque agentes apparebant, & quæcunque Demones quasi ludeado formassent, hæc orantes illi in cordis sui cogitatione versabant. A nonnullis tamen, ubi aliquid horum cœpissent, quasi vi quadam repulsi præcipites deiciebantur, ita ut nec stare ante eos, aut transire audeant. Aliis etiam juxta cervices, & dorsa ludebant, quia non erant in oratione sua intenti. Hæc cum vidisset Sanctus Macarius, graviter ingemuit, & lachrymas profundens ad Dominum, dixit: Respice, Domine, & ne sileas, neque mitigeris, Deus, sed exurge, & dispergantur inimici tui, & fugiant a facie tuâ, quoniam anima nostra repletur illusionibus. Post orationem autem, examinandæ veritatis gratiâ, seorsum evocatis singulis quibusque Fratribus, ante quorum faciem viderat Demones diverso habitu, & variis imaginibus ludentes, requirit ab eis, si in oratione, vel ædificandi cogitationes habuerint, vel iter agendi, vel alia diversa, quæ unicuique per Demones imaginata viderat. Et singuli eorum ita confitebantur in corde suo fuisse cogitationes, sicut ille arguebat. Et tunc verè intellectum est, quod omnes vanæ, & superflue cogitationes, quæ vel psallentibus, vel somniorum, aut orationum tempore occurrunt, quæque unusquisque in corde conceperit, illusionem, & instinctum Demonum fiant: ab his autem, qui omni custodia servant in timore, ac amore Dei cor suum, tenebrosi illi Æthiopes, & hæc, quas immitunt, cogitationes, repelluntur. Christo enim mens conjuncta, & præcipue tempore orationis intenta, nihil malum, nihilque superfluum recipit.

*Apostolus Surim,
26. Mar. 10. 2.*

Felices, qui ita psallunt, ut uni Deo se psallere, ac vacare meminerint. Ex horum numero egregius ille Psaltes, Monasteriensis Episcopus, Ludgerus nomine, fuisse perhibetur. Imperator Carolus Ludgerum ad se pro quadam reipublicæ utilitate evocari fecit. Qui cum secundum ejusdem præceptum venisset, & juxta

A palatium mansionem accepisset, primo statim mane, misso ad eum Rex cubiculario, ipsum ad se venire præcepit. Eâ ipsâ horâ perfolvendis, more solito, cursibus, cum suis insistebat. Cum, his expletis, se venturum nuncio respondisset, & hoc Regi ille retulisset, secunda quoque vice, & tertia ad eum accersendum misit. Sed ille divinum Sacrificium cunctis aliis rebus anteponendum esse non ignorans, omnino venire distulit, donec corruptam psalmodiam consummaret. Qua finita, in conspectu Regis dum venisset, & cur ad imperium suum venire contempsisset, interrogaret, ille vultu intrepido, mente constantiori: Ego, Imperator, inquit, tuum semper ita in omnibus præceptum exequendum putavi, ut tamen Deum tibi utique præferendum non dubitarem, quem omnibus anteponendum omnes norunt, omnes fatentur. Hoc mihi præcepisti, quando pastoralis curæ sollicitudinem mihi commendabas, ut Deo primum serviendum scirem: post hæc tuis consequenter imperiis cognoscerem esse obtemperandum. Hanc tui mandati auctoritatem, hanc justissimæ discretionis regulam secutus, Deum tibi, & cunctis in terra mortalibus præponendum non ambigo, nec tutum esse credidi, quod huic iustioni, & perspicacissimæ rationi contrarium esset. Deo, non ad regis potestatis inhonorationem, & contemptum, (ut malevoli criminantur,) sed potius propter tuam salutem, quæ Deo debeam, exsolvere curavi, & ita consequenter ad tuum expeditior servitium veni. Hanc ejus responsionem Rex optimus amplexus: Gratas, inquit, tibi ago, Episcope: quia qualem te esse credidi semper, valem te nunc fore expertus sum. Nam aliqui quidem fuerunt, qui hoc tuum factum aliter interpretandum, & ad meam injuriam retorquendum putarunt: sed hos, utpote tuæ sanctitatis invidos, minus deinceps gratos habebō, & nullius de cætero contra te accusationem me auditurū, Deo volente, repromitto. Tu, ut hactenus fecisti, Dei semper operate voluntatem, & simul nobis devotus, & fidelis pro nostri imperii statu orare memento.

Audiant

*S. Ludgerus
inter orandum
interpellari
non sinebat.*

*Distractionum
auctores da-
mones.*

D. Petr. Damian. ep. 14. ad Desider. Abbat. c. 7. Horas canonicas intempestive persolvens ob negotiis, S. Severinus Episcopus, Purgatorii flammis adurit.

Audiant id, ac perpendant, qui levissimis de causis à quibuscunque evocati è Choro discedunt, qui que nec Horas integre, nec suo tempore persolvunt: & audiant, quod mox subjicit; & perhorrescant. Clericus quidam Colonienfis Ecclesie vadum fluminis transibat: & ecce Beatus Severinus, ejusdem Ecclesie auper Episcopus, equi ejus habenas apprehendit, eumque retinens sistit. Cùmque ille in stuporem versus, & graviter admiratus, cur tam clarus illic, & tam celebris fame vir motaretur, inquireret: Da mihi, ait, manum tuam, ut quæ circa me sunt, non auditu, sed & tactu discas. Cùmque datam manum fluctibus impressisset, tantus eum ardor absorbit, ut undique carnes ejus resolutæ defluerent, & ossa nuda, vix hærentibus articulis, remanerent. Ad quem Clericus: Cùm nomen, inquit, tuum in tantâ benedictione sit apud nos, & fama tua consonis totius Ecclesie præconiis celebretur, cur te pestilens hæc vorago constringit, tantoque (proh dolor!) incendio cruciaris? Ad quem sanctus Episcopus: Nihil aliud in me remansit, ait, ultione plectendum, præter hoc tantum: quia dum in aulâ regiâ constitutus imperialibus me consiliis vehementer implicui, canonicæ synaxis officia per distincta horarum spatia non persolvi. Mane quippe simul omnia coacervans, tota die negotiis ingruentibus secura libertate vacabam. Ob hanc itaque negligentiam Horarum, ardoris hujus fero supplicium. Sed omnipotentis Dei clementiam, utrique simul humiliter imploremus, ut manum tuam in pristina salutis restituat statum. Quod cum fuisset factum: Vade, inquit, fili, obsecra Fratres nostros Ecclesie clericos, & alios spirituales viros, ut pro me preces fundant, indigentibus subsidia perferant, Sacrificiorum votis insistant. His enim peractis, ego mox de vinculo pœnæ hujus indubitanter expediar, & expectantibus me beatorum civium cheris letus adjungar.

Quàm multipliciter, & quàm facile homo distrahatur.

PUNCTUM IX.

Multiplicata sunt super capillos capitis mei, & cor meum dereliquit me. Et, potest esse particula causativa, ut sit sensus: Quia cor meum dereliquit me; mens enim mea valdè levis, multumque instabilis, vaga, & profuga est, & sine custodia, cogitationes innumeræ, vanæ, & importunæ me distrahunt, & ducunt, ut ait Bernardus, modò ad forum, modò ad litigia altercantium, nunc ad convivia pinguium, nunc ad immunda libidinum, *Cor mundum crea in me, Deus, quoniam nò solum vana cogitatio illud occupat, & turpis inquinat; verum & amara dissipat. Sæpè nanque aliquâ injuriâ commotus, densis cogitationum tumultibus in corde premor, hinc inde sollicitus, & cæcè occasionem vindictæ de accepta injuria rimor, consilia multiplico, absentibus contradico, intra memetipsum contumelias profero, & recipio, receptis autem durius respondeo, cùmque qui obviet, nullus adsit, rixas in corde compono, insidias invidentium considero, & quid contrâ jurgii movere possim, penso, exquiro, quid respondeam, & cùm rem nullam teneam, vacuus litigator elaboro, sicque diem in otium, noctem verd in cogitationem verso. Multiplicata sunt super capillos capitis mei, & cor meum dereliquit me.*

O quàm citò nos dereliquit! Huc, illucque evolant cogitationes: imaginaria enim facultas post peccatum maximè inordinata relicta est, parùmque rationi subjecta; unde sæpè evenit, ut instar ancillæ profugæ circumierit, circumspexitque regionem, antequàm sentiamus, ubi sit. *Garrula, & vaga, Hebr. tumultuosa, & quærens impatiens, nec valens in domo consistere pedibus suis, nunc foris, nunc in plateis, nunc juxta angulos, vel juxta omnes angulos, quia nimirum quocquò se ingerunt, ubique*

Psal. 39.

*D. Bern. de in-
ter. domo, c. 30.*

Et 54.

Psal. 50.

Proverb. 7.

Hebr.

Alii.